

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Literatura: Albert Camus „Dżuma” (fragmenty)

Doktor otworzył okno [...]. Oto pewność: w codziennej pracy. [...] Najważniejsze – to dobrze wykonywać swój zawód. [...]

Tarrou patrzył na niego szarymi i spokojnymi oczami.

- Jednak uważa pan, jak Paneloux, że dżuma ma swoje dobre strony, że otwiera oczy, że zmusza do myślenia. [...]

- Jak wszystkie choroby na świecie. Ale to, co odnosi się do wszelkiego zła na tym świecie, odnosi się również do dżumy. Pozwala urosnąć niektórym. Kiedy się jednak widzi biedę i cierpienie, jakie przynosi, trzeba być szaleńcem, ślepcem lub łajdakiem, żeby się na nią zgodzić. [...]

- A więc – powiedział Tarrou. – Dlaczego okazuje pan tyle poświęcenia, skoro nie wierzy pan w Boga? [...] Jest pan lekarzem dla idei?

- Mniej więcej – odparł doktor [...] Kiedy wybrałem ten zawód, był to wybór w pewien sposób abstrakcyjny [...]. A potem zobaczyłem, jak się umiera. [...] I zrozumiałem, że nie będę mógł się do tego przyzwyczaić. [...]

- Kto pana tego wszystkiego nauczył, doktorze? [...]

- Bieda. [...] Sądzę, że nie mam upodobania do bohaterstwa i świętości. Obchodzi mnie, żeby być człowiekiem.

Zadanie 1

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Akcja „Dżumy” Alberta Camusa rozgrywa się

- A. w II połowie XX wieku w Oranie.
- B. w latach 40. XX wieku w Oranie.
- C. w latach 40. XX wieku w Orleanie.

Zadanie 2

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych i uzasadnij swój wybór.

„Dżumę” Alberta Camusa można określić mianem

- A. noweli.
- B. parboli.
- C. poematu.

Uzasadnienie

.....

Zadanie 3

Podaj trzy metaforyczne znaczenia ‘dżumy’.

.....

Zadanie 4

Do podanych nazwisk bohaterów dopasuj informację o nich. Wykorzystaj swoją wiedzę o utworze.

1. Ma poczucie wstydu i winy z powodu postawy ojca.
2. Uważa, że choroby są wynikiem grzesznego życia ludzi.
3. Przełomowym momentem staje się dla niego śmierć dziecka sędziego.
4. Wyznawana moralność nakazuje mu walkę ze złem.

A. Tarrou:

B. ksiądz Paneloux:

Zadanie 5

Czy zgadzasz się ze słowami księdza Paneloux, że „dżuma ma swoje dobre strony, że otwiera oczy, że zmusza do myślenia”. Uzasadnij swoje stanowisko. Wykorzystaj swoją wiedzę o utworze.

Uzasadnienie

.....

Zadanie 6

Jakie refleksje na temat zawodu lekarza zawarte są w przytoczonym fragmencie powieści. Podaj trzy przykłady.

Przykład 1

.....

Przykład 2

.....

Przykład 3

.....

Zadanie 7

Rozstrzygnij, czy Bernarda Riexa można określić mianem bohatera heroicznego. W uzasadnieniu swojej odpowiedzi odwołaj się do przykładu z powieści Alberta Camusa.

Rozstrzygnięcie

.....

Uzasadnienie

.....

Zadanie 8

Jaki stosunek do choroby miał Cottard? W odpowiedzi odnieś się do cytatu „Zresztą dobrze mi z dżumą i nie wiem, dlaczego miałbym się wtrącać, żeby się skończyła” i do znajomości całego utworu.

.....

Zadanie 9

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

W „Dzumie” Alberta Camusa znalazły się odniesienia do

- A. egzystencjalizmu.
- B. postmodernizmu.
- C. personalizmu chrześcijańskiego.

Zadanie 10

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Narracja w powieści ma formę

- A. dialogu.
- B. monologu.
- C. kroniki.

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ**Zadanie 1**

B

Zadanie 2

B

Zadanie 3

Wojna, system totalitarny, zło.

Zadanie 4

- A. Tarrou: 1, 4.
- B. ksiądz Paneloux: 2, 3.

Zadanie 5

Uzasadnienie: Częściowo zgadzam się ze słowami księdza Paneloux.

Tak: Dżuma pojmowana jako choroba czy zagrożenie u wielu ludzi jest w stanie wywołać refleksję nie tylko w odniesieniu do ich życia, ale także do świata. I być może dzięki temu człowiek będzie w stanie zmienić swoje postępowanie na takie, aby nie dopuścić do kolejnego kataklizmu zagrażającego ludzkości.

Nie: Dżuma jako choroba czy zagrożenie przynosi cierpienie ludziom i doprowadza do ich śmierci.

Zadanie 6

Przykład 1: Lekarz niezależnie od okoliczności powinien jak najlepiej wykonywać swoje obowiązki.

Przykład 2: Lekarz nie może pogodzić się z cierpieniem i śmiercią ludzi.

Przykład: Lekarz powinien odczuwać empatię w stosunku do chorych, czyli „być człowiekiem”.

Zadanie 7

Rozstrzygnięcie: Tak. Bernarda Rieuxa można określić mianem bohatera heroicznego.

Uzasadnienie: Bohater zdaje sobie sprawę, że z powodu zarazy sytuacja w mieście jest bardzo trudna i on sam też jest narażony na śmierć. Ale z całym przekonaniem angażuje się w walkę z epidemią.

Zadanie 8

Cottard w przeszłości dopuścił się przestępstwa. Unikał ludzi, był nieufny i samotny. W miarę jak dżuma przybierała na sile, chciał zjednać sobie ludzi. Czuł się też bezpieczny, gdyż władze były zajęte sytuacją w mieście i jego osoba nie budziła większego zainteresowania. Kiedy dżuma zaczęła wygasać, Cottarda ogarnął niepokój, doprowadzając go do obłędu. Bohater nosił w sobie zło.

Zadanie 9

A

Zadanie 10

C